

Бекітемін:

Мектеп директоры: Бөкен Ж.С

ДИДАКТИКАЛЫҚ ОЙЫНДАР ЖИНАҒЫ

Мектепалды сыныбына арналған

Суреттердегі көрнекі-дидактикалық материалдар негізінде

1. «Жабайы жануарлар»

Мақсаты	Жабайы жануарларды танып, атауға, олардың тіршілік ортасын ажыратуға үйрету.
Қажетті құралдар	Жабайы жануарлардың суреттері, орман бейнеленген алаң.
Ойын барысы	Педагог балаларға жануарлардың суреттерін көрсетеді. Балалар түлкі, қасқыр, аю, қоян сияқты жануарларды атайды және оларды орманға орналастырады. Әр жануардың немен қоректенетіні, қайда мекендейтіні туралы қысқаша әңгімелейді.
Күтілетін нәтиже	Жабайы жануарларды атайды, оларды үй жануарларынан ажыратады, тіршілік ортасы туралы түсінігін кеңейтеді.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

2. «Үй жануарлары»

Мақсаты	Үй жануарларын танып, атау және олардың адамға пайдасы туралы түсінік қалыптастыру.
Қажетті құралдар	Сиыр, жылқы, қой, ешкі және басқа үй жануарларының суреттері.
Ойын барысы	Балалар берілген жануарларды атайды. Педагог «Қай жануар не береді?», «Қайда тұрады?», «Төлі қалай аталады?» деген

	сұрақтар қояды. Балалар жануарларды қораға орналастырып, ерекшеліктерін айтады.
Күтілетін нәтиже	Үй жануарларын ажыратады, олардың пайдасын және төлдерінің атауын біледі.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

3. «Жануарларды топтастыр»

Мақсаты	Жануарларды ортақ белгілеріне қарай топтастыру, логикалық ойлауын дамыту.
Қажетті құралдар	Жануарлар бейнеленген айналмалы дөңгелек және жеке суреттер.
Ойын барысы	Бала дөңгелекті айналдырып, түскен жануарды атайды. Оны «үй жануары» немесе «жабайы жануар» тобына жатқызады. Қажет болса, жануардың мекені мен қорегін де айтады.
Күтілетін нәтиже	Жануарларды белгілеріне қарай топтастырады, салыстырады және өз жауабын түсіндіреді.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

4. «Наурыз көже»

Мақсаты	Ұлттық тағам туралы түсінік беру, Наурыз көженің құрамындағы тағамдарды таныту.
Қажетті құралдар	Наурыз көже бейнесі, су, ет, тұз, сүт, дәнді дақылдар және басқа азық-түлік суреттері.
Ойын барысы	Педагог Наурыз көже туралы қысқаша әңгімелейді. Балалар суреттер арасынан көжеге қосылатын тағамдарды таңдап, қазанның айналасына орналастырады және атауларын айтады.
Күтілетін нәтиже	Ұлттық тағамды таниды, негізгі құрамдарын атайды, ұлттық дәстүрге қызығушылық танытады.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

5. «Асықтарды сана және түстеріне қарай ажырат»

Мақсаты	1-ден 5-ке дейін санау дағдыларын бекіту, түстерді ажырату және сәйкестендіру.
Қажетті құралдар	Қызыл, жасыл, көк, сары түсті асықтар, сандар көрсетілген карточкалар, түсті дөңгелек.
Ойын барысы	Балалар асықтарды түсіне қарай бөледі. Әр қатардағы асықтарды санап, тиісті санмен сәйкестендіреді. Кейін түсті дөңгелекке асық карточкаларын түсіне қарай орналастырады.
Күтілетін нәтиже	Түстерді дұрыс ажыратады, заттарды санайды, сан мен мөлшерді сәйкестендіреді.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

6. «Ыдыстарды тап»

Мақсаты	Ыдыс түрлерін танып, атау, олардың қолданылу мақсатын ажырату.
Қажетті құралдар	Қасық, шанышқы, кесе, шәйнек, қазан және басқа ыдыстардың карточкалары.
Ойын барысы	Педагог бір затты атайды немесе оның қызметін сипаттайды. Бала сәйкес карточканы тауып, үлкен суреттегі орнына қояды. «Шайды немен ішеміз?», «Тамақты немен араластырамыз?» сияқты сұрақтарға жауап береді.
Күтілетін нәтиже	Ыдыс атауларын дұрыс қолданады және олардың қызметін ажыратады.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

7. «Пайдалы тағам»

Мақсаты	Пайдалы тағамдар туралы түсінікті кеңейту және дұрыс тамақтануға қызығушылық қалыптастыру.
----------------	--

Қажетті құралдар	Жеміс, көкөніс, сүт, жұмыртқа, балық және басқа тағамдардың суреттері.
Ойын барысы	Балалар тағам суреттерін қарап, пайдалы тағамдарды таңдайды. Әр тағамды атап, не үшін пайдалы екенін қарапайым түрде айтады. Педагог пайдалы және мөлшермен тұтынатын тағамдарды салыстыруға жетелейді.
Күтілетін нәтиже	Пайдалы тағамдарды таниды, дұрыс тамақтанудың маңызын түсінеді.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

8. «Көктем мезгілі»

Мақсаты	Көктем белгілерін ажырату, табиғаттағы өзгерістер туралы түсінікті бекіту.
Қажетті құралдар	Көктемгі ағаш, құс, гүлдер, құстардың ұясы, киімдер және басқа маусымдық суреттер.
Ойын барысы	Балалар ұсынылған карточкалардың ішінен көктемге тән суреттерді таңдап, негізгі алаңға орналастырады. Неліктен таңдағанын түсіндіреді: күн жылынады, гүлдер өседі, құстар оралады және т.б.
Күтілетін нәтиже	Көктем мезгілінің негізгі белгілерін атайды және маусымдық өзгерістерді ажыратады.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

9. «Жемістер мен көкөністер»

Мақсаты	Жемістер мен көкөністерді ажырату, атауларын дұрыс айту және топтастыру.
Қажетті құралдар	Жемістер мен көкөністер бейнеленген карточкалар және екі топтық алаң.
Ойын барысы	Балалар карточкаларды бір-бірден алып, суреттегі затты атайды. Оны «Жемістер» немесе «Көкөністер» алаңына орналастырады.

	Түсі, пішіні, дәмі және қайда өсетіні туралы қысқаша сипаттайды.
Күтілетін нәтиже	Жемістер мен көкөністерді дұрыс топтастырады, атауларын және негізгі белгілерін айтады.

Педагогке ескерту: Ойын барысында балалардың толық сөйлеммен жауап беруіне, кезек сақтап ойнауына және көрнекіліктерді ұқыпты қолдануына көңіл бөлу ұсынылады.

10. «1-ден 10-ға дейінгі сандар»

Мақсаты	1-ден 10-ға дейінгі сандарды тану, ретімен орналастыру және санау дағдыларын бекіту.
Міндеттері	Сан мен мөлшерді сәйкестендіру; тура және кері санау; есте сақтау мен логикалық ойлауды дамыту.
Қажетті құралдар	1-10 сандары жазылған карточкалар, санға сәйкес заттық суреттер немесе санау материалдары.
Ойын барысы	Балалар сандарды 1-ден 10-ға дейін ретімен орналастырады. Тәрбиеші бір санды көрсеткенде, бала сонша затты санап қояды. Кейін бір санды жасырып, «Қай сан жоқ?» тапсырмасы орындалады. Қабілетіне қарай кері санау ұсынылады.
Күтілетін нәтиже	1-10 сандарын таниды, ретімен орналастырады, сан мен зат мөлшерін сәйкестендіреді.

11.«Мамандықтың бәрі жақсы»

Мақсаты	Балалардың мамандықтар туралы түсінігін кеңейтіп, маман иесі мен оның құралын/көлігін сәйкестендіруге үйрету.
Міндеттері	Мамандық атауларын меңгерту; еңбекке құрмет қалыптастыру; байланыстырып сөйлеу мен ойлау қабілетін дамыту.
Қажетті құралдар	Мамандық иелері, арнайы көлік пен еңбек құралдары бейнеленген карточкалар.
Ойын барысы	Бала мамандық иесінің суретін таңдайды, оның кім екенін атайды және сәйкес құралын немесе көлігін табады. «Ол не істейді?», «Оған бұл құрал не үшін керек?» деген сұрақтарға жауап береді.
Күтілетін нәтиже	Мамандықтарды атайды, олардың қызметін түсіндіреді және қажетті құралдармен сәйкестендіреді.

12. «Аз ба, көп пе?»

Мақсаты	Заттар санын салыстыруға, «аз», «көп», «тең» ұғымдарын дұрыс қолдануға үйрету.
Міндеттері	Санау дағдысын жетілдіру; топтарды салыстыру; математикалық тілін және зейінін дамыту.
Қажетті құралдар	Әртүрлі мөлшердегі заттар/жануарлар бейнеленген жұп карточкалар.
Ойын барысы	Тәрбиеші екі карточканы қатар қояды. Балалар әр карточкадағы заттарды санап, қайсысында көп, қайсысында аз екенін анықтайды. Сандары бірдей болса «тең» деп айтады. Балалар өз таңдауларын сан арқылы түсіндіреді.
Күтілетін нәтиже	Заттар тобын санайды және «аз-көп-тең» ұғымдарын орынды қолданады.

13. «Сурет пен санды сәйкестендір»

Мақсаты	Заттардың санын цифрмен сәйкестендіру арқылы қарапайым математикалық түсініктерді бекіту.
Міндеттері	Заттарды дәл санау; тиісті цифрды табу; ұсақ моторика мен көру зейінін дамыту.
Қажетті құралдар	Сандар және әртүрлі мөлшердегі суреттер бейнеленген карточкалар.
Ойын барысы	Бала суреттегі заттарды санайды, сәйкес цифрды таңдап қасына орналастырады. Кейін тәрбиеші санды көрсетіп, сол санға сәйкес суретті табуды ұсынады.
Күтілетін нәтиже	Зат санын цифрмен дұрыс сәйкестендіреді және санауды сенімді орындайды.

14. «Математикалық пазл»

Мақсаты	Пазл құрастыру арқылы сандар, пішіндер және логикалық байланыстар туралы білімді бекіту.
Міндеттері	Бөлшек пен бүтінді ажырату; кеңістіктік ойлау, зейін, шыдамдылық және ұсақ моториканы дамыту.
Қажетті құралдар	Математикалық мазмұндағы пазл бөліктері.
Ойын барысы	Пазл бөліктері араластырылып беріледі. Балалар түстері, пішіндері, сандары немесе сурет бөліктері бойынша сәйкес бөлшектерді тауып, тұтас сурет құрайды. Дайын болған соң суреттегі математикалық белгілерді атайды.
Күтілетін нәтиже	Бөлшектерден бүтін құрастырады, сәйкестікті табады және тапсырманы соңына дейін орындайды.

15. «Дидактикалық математика ойындары»

Мақсаты	Математикалық түсініктерді ойын арқылы бекіту: санау, салыстыру, сәйкестендіру, пішін мен түсті ажырату.
Міндеттері	Логикалық ойлауын, зейінін, есте сақтауын және өздігінен шешім қабылдауын дамыту.
Қажетті құралдар	Сандар, геометриялық пішіндер, заттық суреттер және сәйкестендіру карточкалары бар жинақ.
Ойын барысы	Тәрбиеші балаларға кезекпен бірнеше тапсырма ұсынады: санды атау, сонша зат табу, пішінді түсі бойынша бөлу, артық затты табу, екі топты салыстыру. Тапсырмалар баланың деңгейіне қарай жеңілден күрделіге ауысады.
Күтілетін нәтиже	Санау, салыстыру, топтастыру және сәйкестендіру тапсырмаларын өздігінен орындайды.

ҚОРЫТЫНДЫ

Бұл дидактикалық ойындар мектепалды даярлық сыныбындағы балалардың қоршаған орта туралы түсінігін кеңейтуге, сөздік қорын молайтуға, санау, салыстыру, топтастыру және байланыстырып сөйлеу дағдыларын дамытуға бағытталған.